

เพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม

For a correct understanding of The Principles of Karma

ชวิศ ชื่นเจริญ

Chawiz Cheunjareon

พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Ph.D. Student Department of Buddhist Studies

Graduate School Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail : Mickymuiee@gmail.com

of

Book name : for a correct understanding

the principles of karma

Author :

Special Professor Sathiraphong Wannapok

Publisher Siam Publishing House

Year of publication 2001

Year of publication 2

Number of pages 134

บทนำ

ชื่อเจ้าของผลงาน ศาสตราจารย์ พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ได้เขียนหนังสือ เรื่อง “ เพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม ” เป็นหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่รวมบทความ ที่ลงตีพิมพ์.ปี พ.ศ. 2544 มีความยาว 134 หน้า แบ่งเป็น 18 ตอน และภาคผนวก

ประวัติของเจ้าผลงาน ศาสตราจารย์พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก วิทยฐานะ ขณะเป็นสามเณรเปรียญธรรม 9 ประโยค , ปริญาตรี (เกียรตินิยม) สาขาภาษาตะวันออกโบราณ (บาลีสันสกฤต) มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ , ปริญาโท สาขาภาษาตะวันออกโบราณ (บาลีสันสกฤต) มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ ตำแหน่ง ศาสตราจารย์พิเศษ สาขาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยศิลปากร , ราชบัณฑิต สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ประเภทปรัชญา สาขาศาสนศาสตร์ ผลงานตีพิมพ์เป็นเล่มมีงานเขียนทั้งทางวิชาการและกึ่งวิชาการพิมพ์เผยแพร่ไม่ต่ำกว่า 100 เล่ม และบทความต่างๆอีกไม่ต่ำกว่า 500 เรื่อง

หนังสือ “ เพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม ” เป็นเนื้อหาเรื่องการทำความเข้าใจกรรมและผลของกรรม หรือเรื่องของกฎแห่งกรรม เริ่มต้นด้วย การทำความเข้าใจว่า ทำกรรมอย่างไร ต้องได้รับผลอย่างนั้น ทำกรรมดีต้องได้รับผลดีร้อยเปอร์เซ็นต์ ทำกรรมชั่วต้องได้รับผลชั่วร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีเปลี่ยนแปลง ไม่ถูกต้อง และไม่ถูกต้องอย่างไร หากมองในฐานะแห่งพุทธศาสนิกชนที่แท้แล้ว มีชาวพุทธไม่น้อยเลยที่ขาดความเข้าใจในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องกรรมแม้พระผู้ทรงศีลเองก็ยังเข้าใจผิดพลาด มีพระหลายรูปเปิดสำนักแก้กรรม บางสำนักกลายเป็นที่ประทับทรงไปเสียแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้คำสอนของพระพุทธศาสนาถูกบิดเบือน สุดท้ายก็ไม่สามารถรักษาเนื้อหาคำสอนที่เป็นแก่นพระพุทธศาสนาไว้ได้ หนังสือเล่มนี้ได้แบ่งเป็นหัวข้อใหญ่ 18 หัวข้อ ได้แก่ 1.ความเข้าใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับหลักกรรม 2.ทำอะไรไม่จำเป็นต้องได้รับอย่างนั้น 3.ทำดีลบล้างความชั่วได้หรือไม่ 4.กรรมมิใช่สูตรสำเร็จ 5.ประเภทของกรรม 6.ว่าด้วยผลกรรม 7.ตี-ชั่ว สองชั้น 8.มองผลกรรมดีกรรมชั่วใกล้ตัวกันเถิด 9.ตัวอย่างวิบากแห่งกรรม 10.คนจะเป็นเช่นใดอยู่ที่ "กรรม" ทำอย่างไร 11.กรรมของสัตว์ 12.ไม่มีอะไรเกิดขึ้นลอยลอยในพระพุทธศาสนา 13.หลักอริยสัจสี่กับกรรม 14.เราใหญ่กว่ากรรม 15.สิ่งไหนสำคัญกว่า 16.เรื่องของวาสนา 17.การประยุกต์พุทธธรรมในการดำเนินชีวิต 18.อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์สำคัญหรือไม่ และมีภาคผนวก กรรมกับการเวียนว่ายตายเกิด กฎแห่งกรรม ทำดี “ยอม” ได้ดี ทำชั่ว “ยอม” ได้ชั่ว ผลของกรรมที่เป็นการกระทำ ที่ส่งผลตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน จนถึงอนาคต และผลกรรมนี้สามารถสัมผัสได้อย่างจริงแท้แน่นอน การช่วยกันสนับสนุนการเผยแผ่พระสัทธรรมของพระพุทธเจ้า ให้เป็นประโยชน์ และดำรงอยู่คู่กับประเทศไทย

เนื้อหาโดยย่อ

ส่วนที่ 1 บทนำ

หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวมบทความที่เขียนลงในนิตยสาร หิน ทรายเดือน เนื้อหาเป็นเรื่องการทำความเข้าใจกรรมและผลของกรรม หรือเรื่องของกฎแห่งกรรม ที่ชาวไทยมักจะเข้าใจกันคลาดเคลื่อน เช่น มักจะเข้าใจกรรมในแง่ลบ หรือเป็นสูตรสำเร็จที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ข้อเขียนทั้งหมดมี 18 ตอน เมื่อหนังสือเล่มนั้นเลิกพิมพ์ บทความเกี่ยวกับเรื่องกรรมก็ถึงการอวสานไปด้วย เนื่องจากเขียนต่างวาระมิได้ต่อเนื่อง เนื้อหาหรืออุทาหรณ์ที่ยกขึ้นมาประกอบการอธิบายอาจซ้ำกันบ้างบางแห่ง ก็ขอให้ถือเป็นการเสริมทำให้ประเด็นนั้นๆกระจ่างขึ้นก็แล้วกัน คนเขียนหนังสือทุกวันก็มักจะหลงลืมอย่างนี้ หวังว่าคงให้อภัยกันและกัน หนังสือเล่มนี้คงพอมีประโยชน์แก่ท่านบ้างแม้เพียงเล็กน้อยก็ยังดี

ส่วนที่ 1 เนื้อหา เรื่อง “เพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม” ประกอบด้วยเนื้อหา 18

ตอน

1. ความเข้าใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับหลักกรรม แบ่งเป็น 3 ข้อ 1) คนไทยส่วนมากเข้าใจว่ากรรมคือผลของความชั่วร้ายที่เราทำไว้แต่ชาติปางก่อน 2) เชื่อกันว่า กรรม เป็นกฎสำเร็จรูป ตายตัว ที่เราไม่มีโอกาสแก้ไข หรือทำอะไรไม่ได้ มีทางเดียวคือจำต้องยอมรับ 3) เชื่อว่าทำอย่างใดต้องได้ผลอย่างนั้นร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีเปลี่ยนแปลง **กรรมคือ การกระทำทางกาย วาจา และใจ ที่มีเจตนาเป็นตัวนำ เราตั้งใจทำ พูด คิดเรื่องใด สิ่งใด ทั้งแง่ดีและไม่ดี เรียกว่า “กรรม”**

2. ทำอย่างไรไม่จำเป็นต้องได้รับอย่างนั้น การพูดอะไรตายตัวร้อยเปอร์เซ็นต์ นั้นมิใช่แนวทางของพระพุทธศาสนา เพราะตายแล้วเกิดก็มี คือปุณฺณคนมีกิเลส ตายแล้วย่อมเกิดอีกเพราะยังมี เชื้อ คือกิเลส ทำให้เกิดอยู่ ตายแล้วไม่เกิดก็มี คือพระอรหันต์ เพราะหมด เชื้อ ดังกล่าวแล้ว จะพูดในแง่เดียวกันว่า ตายแล้วต้องเกิดหมดทุกคน หรือตายแล้วไม่เกิดทั้งหมดเลยอย่างนี้ไม่ได้ **ได้รับผลสนองที่คล้ายกับกรรมที่ทำ กัมมะ สะริกขัง วิปากัง = ผลกรรมที่คล้ายกับกรรมที่ทำ**

3. ทำดีลบล้างความชั่วได้หรือไม่ **พินิยาม** กฎแห่งการสืบพันธุ์ หรือกรรมพันธุ์ , **อุตุนิยาม** กฎธรรมชาติเกี่ยวกับอุณหภูมิ หรือปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ , **จิตตนิยาม** กฎธรรมชาติเกี่ยวกับการทำงานของจิต , **กรรมนิยาม** กฎแห่งกรรม , **ธรรมนิยาม** กฎแห่งธรรมดาของสรรพสิ่ง มีพุทธภาษิตรับรองไว้ว่า “ยัสสะ ปาปัง กะตัง กัมมัง กุสะเลนะ ปะหิยะติ โสมังโลกัง ปะภาเสติ อัปภา มุตโตวะ จันทิมมา”ใครทำความชั่วไว้ภายหลังละได้ด้วยการทำความดี เข้าย่อมทำให้โลกนี้สว่างไสว ดูพระจันทร์พ้นจากเมฆหมอก ส่องสว่างกลางหาวฉะนั้น

4. กรรมมีใช้สูตรสำเร็จ หลักวิชาเรื่องกรรมมีว่า กรรมบางอย่างทำแล้วให้ผลทันตาเห็น , กรรมบางอย่างไม่ให้ผลทันที แต่จะให้ผลในกาลข้างหน้า , กรรมบางอย่างให้ผลในโอกาสต่อไป , กรรมบางอย่างไม่มีโอกาสให้ผลเลย กลายเป็นอโหสิกรรม **โอกาส หรือ เจื่อนใจ กลายเป็นอโหสิกรรม**

5. ประเภทของกรรม กรรมมีหลายประเภทแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม 1) กรรมตามนัยพระไตรปิฎก กรรม 2 ประเภท ได้แก่ กรรมดี กรรมชั่ว , กรรม 3 ประเภท ได้แก่ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม , กรรม 4 ประเภท ได้แก่ กรรมดำ กรรมขาว กรรมทั้งดำทั้งขาวผสมกัน กรรมไม่ดำไม่ขาว 2) กรรมตามในอรรถกถา **กรรมแบ่งตามความหนักเบา มี 4 ประเภท** คือกรรมหนัก กรรมทำจนชิน กรรมทำให้ตาย กรรมทำด้วยเจตนาเบา **การแบ่งตามหน้าที่ที่ให้ผลมี 4 ประเภท** กรรมนำไปเกิด กรรมหนุนส่งหรือกรรมอุปถัมภ์ กรรมตัดรอน กรรมเบียดเบียน **กรรมแบ่งตามเวลาที่ให้ผลมี 4 ประเภท** กรรมให้ผลทันตาเห็น กรรมให้ผลในภพหน้า กรรมให้ผลในภพต่อไป กรรมที่หมดโอกาสให้ผล

6. ว่าด้วยผลกรรม 3 ระดับ ผลดีผลชั่วระดับสังคัม ผลดีผลชั่วระดับบุคลิกภาพและอุปนิสัย ผลดีผลชั่วระดับพื้นของของจิต สรุปว่า ผลดีผลชั่วระดับสังคัม ไม่ควรถือเป็นผลโดยตรงของกรรมดี กรรมชั่ว ผลดีผลชั่วระดับบุคลิกภาพ และอุปนิสัย กับผลดีผลชั่ว ระดับพื้นของจิตเท่านั้น ที่จัดว่าเป็นผลของกรรมดีกรรมชั่ว ที่ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว หมายถึงเอาดีชั่ว 2 ระดับนี้ทำดีแล้วอุปนิสัยและบุคลิกดีขึ้น พื้นจิตใจสะอาดประณีตขึ้น ทำชั่วแล้วอุปนิสัยและบุคลิกเลวลง พื้นจิตใจสกปรกหยาบกระด้างขึ้น

7. ดี-ชั่ว สองชั้น ชั้นที่หนึ่ง ดี-ชั่ว ที่เป็นตัวเนื้อแท้จริงๆ ชั้นที่สอง ดี-ชั่ว ที่จิตใจของคนกระทำ
8. มองผลกระทบกรรมชั่วใกล้ตัวกันเถิด เรื่องจำเป็น ใกล้ตัว ที่สุดที่ควรจะได้ใจรู้ ก็คือ ทุกข์กับการดับทุกข์ ขณะใดมีกิเลสตัณหาทำให้ใจเราร้อน ขณะนั้นแหละเรียกว่า ตกนรก ขณะใดจิตใจปลอดจากตัณหาอุปาทานมีความยึดมั่นน้อยลง ขณะนั้นแหละเรียกว่าขึ้นสวรรค์
9. ตัวอย่างวิบากแห่งกรรม มีอยู่ 4 เรื่องที่ปุถุชนไม่ควรคิด ขึ้นคิดมากมีแต่ทางจะเป็นบ้า เรื่อง 4 เรื่องคือ **พุทธวิสัย** เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า , **ญาณวิสัย** เรื่องราวเกี่ยวกับญาณสมบัติ , **กัมมวิบาก** เรื่องราวเกี่ยวกับกรรมและผลของกรรม , **โลกจินตา** การคิดเกี่ยวกับโลก
10. คนจะเป็นเช่นใดอยู่ที่ "กรรม" ทำมาอย่างไร เน้นก็คือ กรรมและวิบากแห่งกรรมของท่านเจ้าคุณ (เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธ ปยุตโต) ท่านได้ทำกรรมอันเป็นกุศล หรือกรรมดีไว้มากมาย จึงได้รับวิบากหรือผลทางกรรมดีที่ทำไว้นั้น คือได้รับการยกย่องว่าเป็นพระนักปราชญ์ ผู้มีความเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา ยากจะหาใครเหมือนในยุคปัจจุบัน
11. กรรมของสัตว์ เหตุการณ์มัวหมองแก่พระศาสนา ซึ่งก่อโดยอสังขยผู้ไร้ยางอายสร้างความกระทบกระเทือน แก่บรรดาชาวพุทธทั่วประเทศ รวมถึงชาวพุทธในต่างประเทศด้วย (For a correct understanding of the principles of karma, 2001, pp. 53-60)
12. ไม่มีอะไรเกิดขึ้นลอยลอยในพระพุทธศาสนา **ไตรลักษณ์** (ลักษณะ 3 ประการหรือลักษณะที่ปรากฏในสรรพสิ่งเหมือนกัน) มี 3 ประการคือ 1)สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นมา ไม่เที่ยงแท้ถาวร แปรเปลี่ยนไปตามกาล และดับไปตามกาลเวลา 2)สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นมา ล้วนคงอยู่ในสภาวะเดิมไม่แม้วินาทีเดียว ที่เราเห็นว่ามันคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงเลยนั้น 3)สรรพสิ่งเป็นเพียงก้อนธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวขององค์ประกอบต่างๆ เท่านั้น
13. หลักอริยสัจ 4 กับกรรม ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สรุปคือ หลักอริยสัจ 4 เป็นหลักการใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาชีวิต
14. เราใหญ่กว่ากรรม อนาคตแห่งชีวิตจริงอยู่ในกำมือของเรา เราจะบันดาลให้มันเป็นอย่างไร ก็ย่อมได้
15. สิ่งไหนสำคัญกว่า หลักคำสอนเรื่อง “อิทัปปัจจยตา (ความเป็นปัจจัยอาศัยกันและกัน) หรือ “ปฏิจจสมุปบาท” (การเกิดขึ้นของสิ่งทั้งหลาย โดยเป็นปัจจัยอาศัยกัน) ที่พระพุทธศาสนาย้ำเน้นเสมอ ถ้าเราเข้าใจ “แนวคิดหลัก” (concept) แล้ว เราก็สามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้งานกับการทำงานของเราได้อย่างมีประสิทธิภาพ
16. เรื่องของवासนา วาสนาเป็นทั้งบาลีและสันสกฤต อ่าน วา-สะ-นา ไทยเราอ่านเพื่อให้เข้ากับหูไทยๆ ว่า วาด-สะ-นาความหมายเดิมเขา หมายถึง “สิ่ง” ที่สะสมอยู่ในจิตสันดานยาวนานมาก นอนเนื่องอยู่ภายในจิตใจเราแน่นแฟ้นและลึกมาก จนแกะไม่ออก เทียบกับคำไทยว่า สันดาน นั้นแหละ ในทางพระพุทธศาสนา วาสนา มีใช้เรื่องตึงๆ ว่ากันว่าพระพุทธเจ้าท่านนั้น ที่ทรงละवासนาได้พร้อมกับกิเลสทั้งปวง พระอรหันต์ ละได้เฉพาะกิเลสเท่านั้น ไม่สามารถละवासนาได้

17. การประยุกต์พุทธธรรมในการดำเนิน หลักวิชาทางสายกลางมี 2 ความหมายคือ 1) ในทางทฤษฎีหรือหลักวิชา หมายถึง “กลาง” ระหว่างรูปธรรม-นามธรรม วัตถุ-จิต ความมี-ความไม่มี 2) ในทางปฏิบัติ “สายกลาง” หมายถึงการปฏิบัติที่ไม่เอียงข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในสองฝ่าย

18. ชีวิตอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์สำคัญหรือไม่ ความเชื่อเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ไม่เสียหลักกรรม เป็นเรื่องดี มิได้เสียหายอะไร ส่วนคนอื่น ใครจะเชื่ออะไรนั้นก็เชื่อไปเถิด ขอให้ปฏิบัติต่อความเชื่อนั้นตามแนวของหลักกรรมก็เป็นอันว่าใช้ได้

บทสรุป

หลักกรรมเป็นหลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา แต่น่าประหลาด ชาวพุทธไทยเข้าใจไม่ตรงกับที่ทรงสั่งสอน จะว่าผิดโดยสิ้นเชิงก็ไม่ใช่ แต่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ความเข้าใจไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีอิทธิพลมาจากวรรณคดีไทยส่วนหนึ่ง มาจากการสอนของผู้รู้(ที่รู้ไม่จริง)อีกส่วนหนึ่ง จึงทำให้เข้าใจผิดกัน ความเชื่อนี้ยังไม่ถูกต้อง พระพุทธศาสนาสอนว่ากรรมเก่ามีจริง จริงอยู่เราเกิดมาจน อาจเป็นเพราะผลของกรรมที่เราทำไว้ ทำให้ผลเกิดมากมายจน แต่ไม่ได้หมายความว่า กรรมจะเปลี่ยนแก้ไขไม่ได้ เราเกิดมาจน เพราะกรรมเก่าส่งผล แต่เราสามารถสร้างกรรมใหม่ นั่นคือ พยายามขยันหมั่นเพียรทำงานสร้างเนื้อสร้างตัวอย่างสุดกำลังความสามารถ ในที่สุดเราก็อาจเปลี่ยนแปลงฐานะจากคนยากจน กลายเป็นผู้มีอันจะกินหรือร่ำรวยได้ พระพุทธเจ้าสอนให้ยอมรับความจริง แต่ไม่ให้อ่อนแอรับสภาพ ผู้ที่เข้าใจกรรมถูกต้อง เมื่อรู้ความจริงเช่นนี้ย่อมจะไม่ยอมรับสภาพ หรือ ชะงักงัน อยู่กับที่ หากแต่พยายามแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม เช่นเกิดมาจน ก็รู้ว่าตนเกิดมาจน อาจเพราะทำกรรมบางอย่างมา ทำให้เราเกิดมาจน แต่ไม่ถ่มมือถ่มเท้า หรือจำยอมต่อสภาพนั้น พยายามขวนขวาย ทำมาหากินเลี้ยงชีพด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ในที่สุดก็อาจตั้งเนื้อตั้งตัวได้ อย่างนี้จึงจะเป็นความเชื่อเรื่องกรรมที่ถูกต้อง

ภาคผนวก กรรมกับการเวียนว่ายตายเกิด กฎแห่งกรรม ทำดี “ยอม” ได้ดี ทำชั่ว “ยอม” ได้ชั่ว

ความคิดหลักเรื่องกรรมกับสังสารวัฏ , ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับเรื่องกรรม (เชื่อว่าเป็นเรื่องของกรรมเก่า เชื่อว่าเป็นการดลบันดาลของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อว่าเป็นความบังเอิญ) , เหตุและผลของความเชื่อตามหลักพระพุทธศาสนา , ความหมายของ “กรรม” , ประเภทของกรรม , ประเภทของกรรมตามอรรถกถา (กรรมตามความหนักเบา กรรมตามหน้าที่ที่ให้ผล กรรมตามเวลาให้ผล) , กฎแห่งกรรม ทำดี “ยอม” ได้ดี ทำชั่ว “ยอม” ได้ชั่ว , เงื่อนไขของกรรม , ระดับของกรรม (ระดับสังคม ระดับบุคลิกภาพ ระดับพื้นของจิต) , จนวนัย เป็นเพียงผลพลอยได้ของกรรม , ความเชื่อเรื่องสังสารวัฏ การเวียนว่ายตายเกิด , เชื่อว่าตายแล้วเกิดเป็นมิฉชาติภูมิ , เชื่อว่าตายแล้วดับสูญเป็นมิฉชาติภูมิ , การตายเกิดตามหลักพระพุทธศาสนา , ตาย เกิด ย่อมขึ้นอยู่ กับเงื่อนไข , กิเลส เงื่อนไขของการตายเกิด , ความหมายของการตายกับการเกิด , การตายเกิดมีตลอดเวลา , การตายเกิดตามหลักพระพุทธศาสนา , สังสารวัฏกับการตรัสรู้ , สิ่งที่ต้องเชื่อ 4 ประการ , การอธิบายเรื่อง การตายเกิดตามทฤษฎีต่างๆ (การตายเกิดตามหลักทฤษฎีพรหมลิขิต การตายเกิดตามทฤษฎีพันธุกรรมศาสตร์ การตายเกิดตามทฤษฎีสิ่งแวดล้อม การตายเกิดตามทฤษฎีการเกิดใหม่) , ข้อยืนยันการตายเกิด (อัจฉริยภาพของความคนบางคน การระลึกชาติได้ ความมีอยู่แห่งชาติก่อน ชาติหน้า นรก สวรรค์) , ปัญญาชนไม่ควรรีบ

รับ หรือริบปฏิเสศ , เรื่องเกี่ยวกับปาฏิหาริย์ , ปาฏิหาริย์ในทางพระพุทธศาสนา , ปาฏิหาริย์ที่ควรสรรเสริญ , ปาฏิหาริย์ต้องห้าม

บทวิจารณ์

การวิจารณ์หนังสือ เรื่อง “เพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม” ของ ศาสตราจารย์พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ผู้วิจารณ์ได้อ่านและเห็นด้วยในทุกประเด็นโดยเฉพาะ 3 ประเด็น กรรมมิใช่สูตรสำเร็จ (มองเป็นอดีต) ผลกรรม 3 ระดับ และการประยุกต์พุทธธรรมในการดำเนินชีวิต (มองเป็นปัจจุบัน) ผลของกรรมที่เป็นการกระทำ จะส่งผลตั้งอดีต ปัจจุบัน จนถึงอนาคต และผลกรรมนี้สามารถสัมผัสได้อย่างจริงแท้แน่นอน ตามที่ผู้เขียนได้บรรยายพร้อมยกตัวอย่างได้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ประเด็นเห็นด้วย 3 ประเด็น

ประเด็นที่ 1 กรรมมิใช่สูตรสำเร็จ หลักวิชาเรื่องกรรมมีว่า กรรมบางอย่างทำแล้วให้ผลทันที เห็น กรรมบางอย่างไม่ให้ผลทันที แต่จะให้ผลในกาลข้างหน้า กรรมบางอย่างให้ผลในโอกาสต่อไป กรรมบางอย่างไม่มีโอกาสให้ผลเลย กลายเป็นอโหสิกรรม **โอกาส หรือ เงื่อนไข กลายเป็นอโหสิกรรม** เป็นคำ ความชัดเจน การเข้าใจง่าย (For a correct understanding of the principles of karma, 2001, pp. 13-17)

ผู้วิจารณ์ได้อ่านและพิจารณาตามหลักกรรมว่า ทุกอย่างเป็นอนิจจัง กฎแห่งกรรมก็ตกอยู่ในความเป็นอนิจจัง เปลี่ยนแปลงได้ และคนที่เปลี่ยนแปลงก็คือตัวเราเอง ใครทำอะไรอะไรไม่ได้ไว้ ก็ไม่ต้องตกใจรีบสร้างความดีด้วยการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ทำบ่อยๆ ทำซ้ำๆ ทำนานๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยสลาย พลังกรรมชั่ว ทีละนิดๆ จนกระทั่งหมดไปในที่สุด

ประเด็นที่ 2 ว่าด้วยผลกรรม 3 ระดับ ผู้เขียน สรุปว่า ผลดีผลชั่วระดับสังคม ไม่ควรถือเป็นผลโดยตรงของกรรมดี กรรมชั่ว ผลดีผลชั่วระดับบุคลิกภาพ และอุปนิสัย กับผลดีผลชั่ว ระดับพื้นของจิตเท่านั้น ที่จัดว่าเป็นผลของกรรมดีกรรมชั่ว ที่ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว หมายถึงเอาดีชั่ว 2 ระดับนี้ทำดีแล้วอุปนิสัยและบุคลิกดีขึ้น พื้นจิตใจสะอาดประณีตขึ้น ทำชั่วแล้วอุปนิสัยและบุคลิกเลวลง พื้นจิตใจสกปรกหยาบกระด้างขึ้นผลของกรรมเห็นจะจาก 2 อย่างนี้ (For a correct understanding of the principles of karma, 2001, pp. 25-29)

ผู้วิจารณ์ได้อ่านเนื้อหาใจความแล้วยังได้บอกถึงรายละเอียดของจิตปรุงแต่งกรรม ที่เพียงพอให้เกิดความเข้าใจง่ายในแง่ของการปฏิบัติ เพื่อจะได้ควบคุมจิตให้อยู่ในสภาวะที่หลุดพ้น และมีแนวทางปฏิบัติถูกต้อง ตามการปฏิบัติธรรม ที่จะทำนุบำรุง ศีล สมาธิ และปัญญา ของเราให้ก่อเกิดวิริยะในการที่จะควบคุมตนให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจที่ติงาม พร้อมต่อการบูรณาการปฏิบัติได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจารณ์เห็นคล้อยตามผลกรรม 3 ระดับนี้

ประเด็นที่ 3 ผู้วิจารณ์ได้อ่านและพิจารณาการประยุกต์พุทธธรรมในการดำเนินชีวิต หลักวิชาทางสายกลางมี 2 ความหมายคือ 1) ในทางทฤษฎีหรือหลักวิชา หมายถึง “กลาง” ระหว่างรูปธรรม-นามธรรม วัตถุ-จิต ความมี-ความไม่มี 2) ในทางปฏิบัติ “สายกลาง” หมายถึงการปฏิบัติที่ไม่เียงข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในสองฝ่าย (For a Correct Understanding of the Principles of Karma, 2001, pp. 90-95)

ผู้วิจารณ์มองว่าการดำเนินการตามหลักกรรม เป็นตามรูปแบบหลักกรรม ในการทำความดีต่างๆ มีการดำรงชีวิตตามหลักการที่ถูกต้อง มีหลักจริยธรรมและหลักกรรมเป็นแนวทางโดยหลักจริยศาสตร์นั้น สอน

ให้คนเรารู้จักปฏิบัติตน เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและผลประโยชน์ของผู้อื่นไปพร้อมๆกันเพราะตามทัศนะใหม่ จริยธรรมย่อมหมายถึงธรรมอันดำรงไว้ซึ่งสังคมมนุษย์ ผลกรรมตามอริยสัจสี่ เป็นคำสอนว่าด้วยทุกข์ ปัญหานี้ พึงกำหนดรู้ คำสอนว่าด้วยสมุทัย เหตุแห่งทุกข์นั้น พึงละเว้นเสีย คำสอนว่าด้วยนิโรธ ความดับทุกข์ การปลดปล่อยอันเป็นบ่อเกิดแห่งทุกข์ คำสอนว่าด้วยมรรค หนทางแห่งการดับทุกข์ เราจะแก้ทุกอย่างได้ และหนทางไปสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ การปฏิบัติตามหลักอริยสัจสี่ ตามด้วยมรรคมืองค์แปด

ประเด็นตั้งข้อสังเกต 2 ประเด็น

ประเด็นที่ 1 การจัดหัวข้อประเด็นของหนังสือ

การจัดหัวข้อประเด็นของหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้เขียนเล่าเรื่อง โดยการรวมบทความจากหนังสือ หยิน รายเดือนซึ่งจะสังเกตได้ว่าหัวข้อของหนังสือมีการเล่าเรื่อง พร้อมกับบรรยายความซ้ำกัน ในหลายประเด็น แต่ผู้เขียนได้ออกตัวไว้ในบทนำว่า “เนื้อหาหรืออุทาหรณ์ที่ยกขึ้นมาประกอบการอธิบายอาจซ้ำกัน บ้างบางแห่ง ก็ขอให้ถือเป็นการเสริมทำให้ประเด็นนั้นๆกระจ่างขึ้นก็แล้วกัน คนเขียนหนังสือทุกวันก็มักจะหลงลืมอย่างนี้ หวังว่าคงให้อภัยกันและหนังสือเล่มนี้คงพอมีประโยชน์แก่ท่านบ้างแม้เพียงเล็กน้อยก็ยังดี” (For a Correct Understanding of the Principles of Karma, 2001, p. 5)

ผู้วิจารณ์อ่านแล้ว รู้สึกว่าเป็นเทคนิคการเขียนของผู้เขียน ที่ต้องการให้ผู้อ่านอ่านซ้ำในเรื่องที่ต้องการให้ความเข้าใจ เพราะผู้วิจารณ์ได้เคยอ่านผ่านๆหนังสือของผู้เขียนอีกเล่มหนึ่งคือ สอนทางนิพพาน ผู้เขียนก็มีการเขียนอุทาหรณ์ที่ยกขึ้นมาประกอบการอธิบายอาจซ้ำกัน และเขียนออกตัวเช่นเดียวกัน สำหรับผู้อ่านที่อ่านหนังสือมาเยอะๆเมื่ออ่านจะเบื่อหรือหงุดหงิดกับเทคนิคแบบนี้ แต่เป็นเพียงการตั้งข้อสังเกตของผู้วิจารณ์ในเรื่องการจัดหัวข้อและประเด็นของหนังสือ

ประเด็นที่ 2 ทำดี “ยอม” ได้ดี ทำชั่ว “ยอม” ได้ชั่ว

กรรมกับการเวียนว่ายตายเกิด กฎแห่งกรรม ทำดี “ยอม” ได้ดี ทำชั่ว “ยอม” ได้ชั่ว (For a Correct Understanding of the Principles of Karma, 2001, p. 103) คำว่า “ยอม” เป็นคำช่วยกริยา แสดงว่ากริยานั้นเป็นไป หรือเกิดขึ้นตามปกติ คนทำชั่วยอมได้รับผลกระทบ ที่เชื่อว่าทำอย่างไร ต้องได้รับผลเช่นนั้น เช่นทำดีต้องได้รับผลดีร้อยเปอร์เซ็นต์ ทำชั่ว ต้องได้รับผลชั่วร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง สรุปก็คือเราทำอย่างไร ไม่จำเป็นต้องได้อย่างนั้น แต่เราอาจได้รับผลคล้ายอย่างนั้น เพราะเชื่อ คือกิเลส ทำดีได้ผลดี ทำชั่วได้ผลชั่ว แต่ “ไม่ใช่ต้องได้เต็มที่” ถึงขั้นใช้คำว่า “ต้อง” มันขึ้นกับเงื่อนไขอย่างอื่นด้วย

ผู้วิจารณ์เห็นว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญในการสอนหลักกรรมและหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ผู้เขียนต้องยกตัวอย่างให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อนแก่ผู้อ่านที่ยังไม่เข้าใจในหลักกรรม ซึ่งจะได้เป็นไปตามชื่อหนังสือเพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม

ประโยชน์ของหนังสือเล่มนี้

ผู้วิจารณ์ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ รู้สึกเข้าใจหลักกรรมและหลักธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอริยสัจสี่ เป็นหลักคำสอนหนึ่งของพระพุทธเจ้า แปลว่า ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยบุคคล หรือความจริงที่

ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ มีอยู่สี่ประการ โดยสรุปใจความสำคัญของหลักกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่ได้อ่านจะช่วยกันสนับสนุนการเผยแผ่พระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าให้ดำรงอยู่กับประเทศไทยตราบนานเท่านาน

บทสรุป

หนังสือ “เพื่อความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักกรรม” ของ ศาสตราจารย์ พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก เป็นงานบทความที่เขียนโดยมีรูปแบบของหนังสือที่เข้าถึงง่ายและอ่านทำความเข้าใจง่าย มีการใช้ลูกเล่นของภาษาเขียนและภาษาพูดสลับกัน จึงทำให้อ่านแล้วสนุกน่าสนใจ สำหรับผู้วิจารณ์ได้อ่านและพิจารณาตามความเหมาะสมถือว่าได้อธิบายในเรื่องหลักกรรมและหลักธรรมได้ดี มีรสชาติจากการหยิบยกตัวอย่างทั้งคนใกล้ตัวที่ผู้วิจารณ์สามารถรับรู้และคล้อยตามไปกับผู้เขียน เหมาะกับทุกเพศทุกวัยที่จะหยิบขึ้นมาอ่านได้

Reference

Book

Special Professor Sathiraphong Wannapok. (2001). *For a Correct Understanding of the Principles of Karma*. Bangkok Siam Publishing House